עין משפט גר מצוה

ש א מיי' פ"ה מהל' איסורי מזכח הל' ג: י ב מיי' פט"ו מהלכות מעה"ק

יא ג ד מיי׳ שם הלכה יג: יב ה מיי׳ פי״ט מהל׳ מעה״ק סלכה ג:

יג ו מיי׳ פי״א מהלכות פסוה״מ מלכה מ: ז ןמיי׳ פ״ב מהלכות ערכין הלכה

רבינו גרשום

דכולה חובה וחסרו להו שירים דכולה חובה וחסוד להו שירים דה קומץ אחרינא מאידן כלי קטן הוא דלא קא אישרוב סולתן ממש אהדרי. והכי אפשר למעבד אלא שיים מדלא אבר הכי דבמותר לעבר חובה בעדבה קספלגי דרי סבר אסור לערב הילכך לא מצי עביד הכי בדולם יד חובה נינהו בשארא בדול ידו דרים לא מדר שום אריב או עביד הכי בדול ידו דרים ריבו עביד הבי בדול שוו בידור בילו עד הלי בדול שוו בידור בילו עד הלי עד ליו עד הלי עד הילו עד הלי בדול שוו היבר הילו עד הלי עד הלי עד ליו עד הלי הלי עד הלי דהוו להו נדבה בכלי אחד ולאו בדר' אליעזר קא מפלגי: רבנן . אמרי דמייתין שיתין בחד מנא כרבנן דאמרי לס׳ עשרונים ס׳ כרבנן דאמרי לסי עשרון לוגה לוגין וכל חד וחד עשרון לוגה לוגין וכל חד דהנף סילוגין קא שקל וכתאה הדנף סילוגין את שקל וכתאה והעים יהא תנאי הלוגין: חדים סבר כולהו מי אין להו אל חד לוג. ולהכי לא מצי מיתי מי בחד מנא דלא ידעינן אי חדא מנחה היא כל הני מי דאמנחה היא כל הני מי דאמניי מי נדר ומגי בחד לוג דאמרי "מי נדר ומגי בחד לוג ושמא שתי מנחות נינהו דהיא הוו חובה והשאר הוו נדבה וצריכי ב' לוגין חד למנחת חובה וחד למנחת נדבה הילכד כלל בכל הני דאמרן אלא פסיק ואמר דבהא פליגי. רבנן סברי קטן והביא גדול יצא. ואם נדר קטן והביא גדול יצא. ואם נדר
י והביא סי יצא: הא איפלינו
דתון קטן כדי. דארי ואחיד
דתון קטן כדי. דארי ואחיד
קטוק הוא. בין שהביא מנחה
דקטוה בין מנחה גדולה אין
קטוק להכי קאמרי רבנן דיצא:
אכל החם בהמה דקא נפישי
איפלורין, דכי נתגדב עגל והביא
דהוי לבנוה טפי ממה דנדר
אימא מודן לדה לרי דלא יצא
צורמא: "ה קמצין קן, דבה" צריכא: ה' קמצין הן. דבה' ענינין הוו חשיבי קמצין: האומר הרי עלי לבונה סתם האומר הרי עלי לבונה סתם מחוך ביתו קומץ: טעונין ב' קמצין. ליתן בכל א' קומץ לבונה: לא יפחות ממעה כסף. נחשת שיהא שוה מעה כסף ולהכי זוטר דמי נחשת מכולהו

שימה מקובצת

גמ' דתנן ראב"י אומר אפי מנחה של ששים: שם ולוג שמו מנחה של ששים: שם רולה שמן רבנן סברי לה כרבנן דאמרי סי
רבנן סברי לה כרבנן דאמרי סי
לוג: שם חמשה קמצים הם
שאין לך דבר שקרב כולו
מזרת אלא לבוה: שם כולו
למזבח אלא לבוה: שם כל
למזבח אלא לבוה: שם ככל
למזבח ותו
לליכא ירשי ד"ה דלמא כוי הוה
ליכא ירשי ד"ה דלמא כני הוהו
ליה כל את שרכיל שיניית וחי ליה כל מה שבכלי שיריים וכי קמיץ: ד״ה אית ליה כו׳ ואי כולה חובה: ד״ה ורבי לית ליה כו׳ דתו לא מקטר לקומץ בתרא דלמא כוליה חובה היא וקם ליה: ד״ה אפשר כו׳ ואי לא הא ליה: ד"ה מפשר כוי ואי לה הא דקמיצגא להוי אחובה ומאי כז ולאותה נדבה דפש בכלי גדול ומגע להו מגיע שני ראשי הכלים זה בצד זה: בא"ד נדבה דבכלי הגדול אקומין דכלי קטן זכול חובה: ד"ה אין לה למנחה צדול חובה: ד"ה אין לה למנחה שלא לינוד לו ולי כרוצדה ציש שלא לינוד לו ולי כרוצדה ציש שלא לינוד לו ולי כרוצדה ציש שלא לינוד לו וליך הינודה ציש שלא לינוד לו וליך הינודה ציש אלא לוגה לוג לכל המנחה ואי עריב: בא״ד בכלי אחד סגי להו עויב: בא . ב... בשני לוגין ואי חדא: ד"ה קטן בריט ידיל וזה כו' אלא ג'

דהכא כעריבה של תרנגולים דהתם ואע"ג דמפסקן מחילתה הא נוגע וא"ת דבכולה שמעתא משמע דלא אסרינן אלא לערב חובה בנדבה אבל חובה בחובה משמע דשרי וא"כ לרבי יאמר אם ששים עשרונים נדרתי הרי עלי עדיין עשרון א' ואס פחות מס' נדרתי הרי עלי עדיין כל מה שחיסרתי מס' ועוד עשרון אחד יותר ומייתי שיתין בחד מנא וחד בחד מנא ומגע להו וקמיץ מהאי וקמיץ מהאי דכיון שהכל חובה יכול לערב ויש לומר כדשנינן לעיל בפרק התודה (דף פא.) התורה אמרה טוב אשר לא תדור ואת אמרת ליקו ולינדר לכתחילה ואין לנו לעשות כאן תקנה ע"י הרי עלי אבל בהרי זו שרי דהוי יטקב ורבי כר' אליעזר בן יעקב ואין לומר דלייתי שיתין בחד מנא וחד בחד מנא ומגע להו וקמיך להו מעשרון אנדבה דבששים דהא ^{א)} כי כלל חובה מערב' בנדבה הוק ליה חיסר שמנה ורינה שמנה: לא יפחות משני גזירין. ודווקא כי אמר עלים אבל כי אמר עץ מייתי גזיר אחד כדאיתא בשקלים (דף יא): לא יפחות מן הקומץ. במסכת שקלים בפרק שלשה עשר שופרות (דף יא) פליגי אי לשיעור יד בעלים חי לשיעור יד כהן: הבועלה את הקומץ בחוץ חייב. ובהא כללא הוי מעלה קומץ בפנים דהקטרה מעלייתא היא

והלכך לא חשיב להו בשיתא כך פירש בקונטרם וא"ת ומי סתם לן תנא כר׳ אליעור דבפרק בתרא דובחים (דף קי.) ומייתי ליה לעיל בסוף פרק קמא (דף יב:) דרבנן מחייבי בכזית בחוץ וי"ל דקומן דנקט לאו לאפוקי כזית אלא לאפוקי מאידך דרבי אליעזר דאמר בשני בזיכי לבונה עד שיקריב שני קמלים ולפירוש זה לא מיירי בקומן דסולת: והא איכא עודה. וא"ת והא איכא שמן למ"ד בפרק כל התדיר (זבחים לא:) דכליל וי"ל כיון דאיכא שמן דאכלי כהנים לא פסיקא ליה ועוד קשיא והא איכא עלים דאפי' לרבי דאמר טעון קמילה הכל

קרב כמפורש בהקומן רבה (לעיל כ:): יודע מה פירשתי יהא מביא עד שיאמר לא ודילמא לכך נתכוונתי: גמ' יתנו רבנן נקרבן מלמד שמתנדבין עצים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר יוהגורלות הפלנו על קרבן העצים רבי אומר עצים קרבן

הם מעונין מלח ומעונין הגשה אמר רבא ולדברי ירבי עצים מעונין קמיצה אמר רב פפא לדברי רבי עצים צריכין עצים: לבונה לא יפחות מן הקומץ: מגלן דכתיב יוהרים ממנו בקומצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה מקיש לבונה להרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומץ אף לבונה נמי קומץ: ת"ר "הרי עלי למזבח יביא לבונה שאין לך דבר שקרב לגבי מזבח אלא לבונה פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא מכל דבר שקרב למזבח ותו ליכא והא איכא יעולה איכא עורה לכהנים והא איכא עולת העוף איכא

מוראה כל כך עד שיודע בעצמו שלעולם לא לכך נתכווין: גבה׳ קרבן. נפש כי תקריב קרבן מנחה (ויקרא ב): וכן הוא אומר. דעצים איקרו קרבן: וטעונין הגשה. בקרן דרומית מערבית כמנחה: עלים טעונים קמילה. שמרסקן לעלים דקין עד שנועל מהם מלא קומנו: עלים. שהתנדב אדם טעונים עלים להסיקן בעלי הקדש כשאר קרבנות: מכלן. דסתם הקטרה הוי קומן: פירשהי. אחד מאותן הקריבין כולם למזבח ואיני יודע איזה מהם פירשתי. וקא (ה) סלקא דעתך דודאי מדנחית למניינא דעתיה [נתי] אמידי דליתף ביה היתר שיריים לכהנים ואע"ג דאינו נקטר כולו ד)כמין עולת העוף ומנחת נסכים והילכך יביא מכולן אבל היכא דאמר הרי עלי למובח סתם משמע דבר שנקטרש היינו לבונה: **וחו ליכא.** ואמילתא קמייתא קאי דאין לך דבר הקרב כולו למובח אלא לבונה:

אפשר דמייתי שיתין בחד מנא ומגע דהו וקמיץ. תימה והא תניא בהקומץ רבה (לעיל כד.) והרים ממנו בקומלו מן המחובר שלא 🤌 אוביים ש: ושים, ב) ובחים יביא עשרון בשני כלים ויקמון ומשמע החם כגון דחק קפיזא בקבא אע"ג דעריב מעילאי ואין לחלק בין עשרון אחד לכמה עשרונות דהא על כרחיך הא דקאמרי הכא ומגע להו וקמין למה לי דמגע להו אי לאו משום דכתיב ממנו כדדריש להו התם וכיון דמדכמיב ממנו נפקא יש לנו למעט שני עשרונות בשני כלים כיון דחדא מנחה נינהו וחד קומץ לתרוייהו אע"ג דנגעי כמו עשרון אחד בשני כלים ולריך לפרש שני כלים

ודלמא כולה חובה היא וכל שהוא ממנו

לאישים הרי הוא כבל תקטירו אמר ר' יהודה

בריה דרבי שמעון בן פזי דמסיק להו לשום

עצים וכרבי אליעזר ידתניא רבי אליעזר

אומר (4) ולריח ניחוח אי אתה מעלה "אבל

אתה מעלה לשום עצים אמר ליה רב אחא

בריה דרבא לרב אשי ודלמא דכולי עלמא

מותר לערב חובה בנדבה והכא בדרבי

אליעזר קא מיפלגי דרבנן אית להו דרבי

אליעזר ורבי לית ליה דרבי אליעזר אמר ליה

אי סלקא דעתך לרבי מותר לערב חובה

בנדבה ודרבי אליעזר לית ליה אפשר דמייתי

שיתין בחד מנא וחד בחד מנא ומגע להו

וקמיץ רבא אמר דכולי עלמא מותר לערב

חובה בנדבה ודכולי עלמא אית להו דרבי

אליעזר והכא בפלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב

ורבגן קא מיפלגי 🌣 דתגן אפי' מנחה של ם'

עשרון נותן לה ם' לוג רבי אליעזר בן יעקב

אומר אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה

אלא לוגה שנאמר 2למנחה ולוג שמן רבנן

סברי (0) ? [כרבגן] דאמרי ס' לוג וכל חד וחד

עשרון לוגה קא שקיל ורבי סבר כר' אליעזר

בן יעקב דאמר אין לה אלא לוגה ולא ידעינן

אי חדא מנחה היא דסגי לה בחד לוג אי

שתי מנחות נינהו דבעינן שני לוגין רב אשי

אמר בקטן והביא גדול קמיפלגי רבנן סברי קטן והביא גדול יצא ורבי סבר לא יצא והא

איפלגו בה חדא זמנא סדתנן יקטן והביא גדול

יצא רבי אומר לא יצא צריכא דאי איתמר

בהא בהא קא אמרי רבנן משום דאידי ואידי

קומץ הוא אבל התם דקא נפישי אימורין

אימא מודו ליה לרבי ואי איתמר בההיא

בההיא קאמר רבי אבל בהא אימא מודי להו

לרבגן צריכא יו (סימן עצי"ם זה"ב יי"ן עול"ה

תוד"ה שו"ר): מתני' יהרי עלי "עצים לא

יפחות משני גזירין לבונה לא יפחות מקומץ

יחמשה קמצים הם יהאומר עלי לבונה לא י

יפחות מקומץ המנדב מנחה יביא עמה קומץ

לבונה המעלה האת הקומץ בחוץ חייב שני

בזיכין ימעונין שני קמצים הרי עלי זהב לא

יפחות מדינר זהב יכסף לא יפחות מדינר שכסף

נחשת לא יפחות ממעה כסף ייפירשתי ואיני

ש) [זכמים עור וחיינן, ב) זכמים עור: יומא מז: סוטה כג. יבמות ק., ג) לעיל פח., ד) צייק, ה) לקמן קז:, ו) סימן לראשי משניות וכולן . הרי עלי, ז) שקלים פ״ו מ״ו מעילה יט:, מ) [לעיל נב:], ע) [עיין חוס' שבת ל. ד"ה לח פחותו. י) לעיל כ:. כ) ומעילה יפרו. ל) ולעיל עד:ו. מ) ל"ל נמי כו', ל) ל"ל סגי בחד לוג. ל"ק, ק) נ"א דאית, ר) ל"ל כמו עולת בוף. ל"ק, ש) שנקטר כולו. ל"ק, ם) גי' הל"ק נדבה הס"ד ואח"כ ד"ה ורבי, א) ל"ל כי בלל חובה

דלמה כולה חובה היה. ומכי שקיל

קומץ קמא הוה ליה כל מה שבכלים

שיריים וכי קמין דנדבה ומקטר לה

הוו להו [כמקטיר] שיריים (שחסרו):

דמסיק להו לשם עלים. לעולם דחובה

מקטיר ברישה ודקחמר דילמה חינומ

שיריים נינהו וקמו להו בבל תקטירו

דמקטר ליה לקומן דנדבה לשם עלים:

ואל המובח לא יעלו. בתריה דההוא

קרא דבל תקטירו כתיב: אית להו דר' אליעור. הלכך כי מקטר לקומץ

דנדבה מתנה ואומר אם איכא נדבה

בההוא כלי תהוי הקטרה מעליא ואי

כולה לחובה היא הקטרה קמייתא תהא

הקטרה והך לשם עלים: ורבי לית ליה

דר' אליעור. הילכך לא מלי לאיתויי

בחד מנא דתו לא (ג) מקטר לקומך

קמאט דלמא כוליה חובה וקם ליה

בבל תקטירו: הפשר דמייתי ששים

בחד מנה וחד בחד מנה. וקמין

מגדול ברישא ומתנה אי כולה חובה

שפיר ואי לא הא דקמיצנא ליהוי

מחובה ומאי דקמילנא ס'מכלי א' ליהוי

אההוא עשרון ולאותה נדבה דפש

בכלי (ד) אחר ומגע מגען לראש הכלים

וה בלד וה כדי שיגעו ראשי הקלתותש

זו לזו כי היכי דלישתרי נדבה דבכלי

גדול הקומך דבכלי קטן ®ומקטיר חובה והדר דנדר דאי נמי הויא

קמייתא כל כלי גדול חובה לא הוו

להו שיריים שחסרו דמהנהו שיתין

דבחד מנא לא שקיל ולא מידי מכי

שקיל קותן קתה: ששים לוג. לששים עשרון שבאותו כלי ומתנה כמה

שנדרתי תהא לחובתי והשאר תהא

נדבה וכל חד עשרון לוג שקיל ודחובה

לחובה ונדבה לנדבה: אין לה (מנחה)

אלא לוגה. לוג לכל המנחות ואי עריב

שתים מנחות זו של שלשים וזו של

שלשים בכלי אחד בעי להו ב׳ לוגין

ואי חדא היא טבעי חד לוג: קטן והכיא

נדול. חה אי נמי לא נדר אלא שלשה

עשרונות ומייתי חמשה לנדרו יצא

ולא בעי אתנויי מידי: קטן והכיא

גדול. שור קטן עלי והביח גדול:

אידי ואידי. בין מנחה גדולה ובין

מנחה קטנה חד קומן מקריב:

אימורין דגדול נפישי מדקטן ואיכא

למימר לא הכי נדר בההוא קאמר

לא ילא דנפישי אימורין דידיה: מתבר' שני גוירין. שני בקעיות

גדולות: והמעלה את הקומן בחוץ

חייב. כרת דהעלאה היא. ובהאי כללא הוי מעלה קומץ בפנים דהקטרה

מעלייתא היא הלכך לא חשיב להו

בשיתא: שני בויכין. של לחם הפנים:

נחשת לא יפחות ממעה כסף. לא

יפחות משוה מעה כסף דמייתי [נחושת]

שוה מעה כסף: פירשתי. כך וכך זהב

ואיני יודע כמה פירשתי: יביא.

תורה אור השלם

 קרבּן רַאשִׁית תַּקְרִיבוּ אֹתָם
 לְיִי וְאֶל הַמִּוְבֹּחַ לֹא יַעְלוּ לְרֵיתַ נִיחֹתַ: ויקרא ב יב 2. וְאָם דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ משגת ולקח כבש אחד אשם בַּשֶּׁבֶּוֹן לְפֵּוּ עֲשֶׁפּ אֹנְיִּי אְשְּבּ לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיוֹ וְעשְׁרוֹן סלֶת אָחָד בְּלוּל בַּשֶּׁמֶן למִנְחָה וִלֹג שָׁמַן: ויקרא יד כא וִלֹג שָׁמַן: יקר, אֶחָד בְּכוּר בְּשֶׁמֶן כֹמְנְחָה נְלְנְשָׁ שְׁכֵּן: ויקראיר כֹּרְבּוְ מְנְחָה לְיִנְ סַלְת יְהָיָה קַרְבָּנ מְנְחָה לִייָּ שְׁמֵן וּנְתוּן עָלִיה ויקרא ב א לְבְנָה: במלים ביפליני ביפלי ביפליני להביא לבית אלהינו לבית אָבֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזָמָנִים שְׁנָה בִשְׁנָה לְבַעֵר עַל מִזבַּח יִיָּ ד דָּדָּיִי. יְבַּבָּיי אלהינו כבתוב בתורה:

5. והרים ממנו בקמצו מסלת

הגהות הב"ח

(a) גמרא כ' חליעזר חומר ואל המזבח לא יעלו לרים ניחום (ב) שם רבנן סברי ס' דאמרי ס' (ב) שם רכנן פברי כ' דמתרי כ' לוג לס' עשרון וכל מד דמד:
(ג) רש"י ד'יה ורכי לית ליה וכר!
דמו למ מצי מתקטר כירן
שהקטר לקומן קמא דדלמא
כוליה: (ד) ד"ה אפשר וכו' בכלי
אחד גדור לסיין דולה" מ"ל" מ"ל" מ"ל" ומגע להו מגען לרחש: (ה) ד"ה פירשתי וכו' וקא סלקא דעתך :כ"ב וכן כדף שחח"ו ע"ב

מוסף רש"י

וכל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו. כדכתיב (ויקרא ב) כי כל שאור וכל דבש וגו' והאי ממנו ימירא הוא ודרשינן ביה נמי לא מקטירו כל שממנו אשה לד' יש בכלל הזה קדשים ושירי מנחה ולחם הפנים שקרב מהן כבר לאישים האימורים וכן הקומן ולחם הפנים שקרב מהן כבר מלחים האישורים וכן המוקון למחים האישורים וכן הקומון למחים האישורים וכן הקומון שמת מקטירו ותבחים עודה מאס מלחה בשל מקטירו דכמיד במת מקטירו דכמיד במת מתנו לאש ויותא מזה: כי כל מחשורים ולי מומנו לאש ויותא מזה: כי כל שלחיות לא מקטירו לד מקטירו לד שלח מתנו לאש ויותא מזה: כי כל שלחיות לד בל מה מקטירו לדי שלחיות הלד בל מה מקטירו לדי מוימנה בל מה מומנים היבל מה מקטירו לדי מוימנה בל מה מומנים. (ויקרא ב) הוה ליה למיכתב, למה ליה למכתב ממנו אלא למידרשיה נמי באפי נפשיה לא תהטירו כל שממנו מקם לד' ויש בכלל לאו זה בשר במסכת זבחים (דף עו:) באיברי מטאת שהן שיריים מאחר שהוקטרו אימורים ונתערבו איברי חטאת באיברי עולה שהן כליל, ר' אליעזר אומר יתן הכל למעלה ורוחה חני חת בשר חטאת למעלה כאילו הו עצים ויליף טעמא מהאי קרא ואל המזבח לא יעלו וגו' בתריה

מוראה

בוראלם המוכ לל של חור בתיים במוך היידה: ב"ה נחשת כוי לא יפחות משוה משוה משה במיך ודמא שם) פלוגמייסו בונמים אביר שלה בל אבר מעלה משה בידה בידה נחשת כוי לא יפחות משוה משה בסף: ד"ה יביא בי שידוע בעצבו שפערם לא נחכון לכל כך חסיד: ד"ה נחשת כוי לא יפחות משוה משה בסף: ד"ה יביא בי שידוע בעצבו שפערם לא נחכון לכל כך חסיד: ד"ה מעלה כרי ואית ומי סתם משה משה במיך בל אפר בידוע בידוע המשה בידוע המשה בידוע המשה בידוע בידוע המשה בידוע המשה בידוע מון משה משה בידוע מון המשה משה בשה ביד בעוד משה בשה ביד בעוד בידוע מון מושה משה בידוע בידוע בידוע מון מושה משה בידוע מון מושה משה בידוע מון מושה משה בידוע בידוע מון מושה משה בידוע בידוע מון מושה משה בידוע מון מושה בידוע מון מושה משה בידוע מון מושה בידוע מון מושה משה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מול מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע מושה בידוע מושה בידוע מון מושה בידוע בידוע בידוע מון מושה בידוע בי